

Студент 4 курсу
факультету менеджменту та маркетингу ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Проаналізовано теоретичні аспекти логістичної діяльності підприємства. Визначено поняття "логістична діяльність підприємства".

Аннотация. Проанализированы теоретические аспекты логистической деятельности предприятия. Определено понятие "логистическая деятельность предприятия".

Annotation. Theoretical aspects of the logistics of an enterprise were analyzed. The term "logistics activities of a company" was defined.

Ключові слова: логістика, логістична діяльність, матеріальний потік, логістична концепція, закупівля, виробництво, збут.

Розвиток ринкових процесів у світі та Україні зокрема впливає на посилення конкуренції між суб'єктами підприємницької діяльності, це, в свою чергу, прямо пропорційно впливає і на темпи розвитку логістики.

Досвід успішних підприємств показує, що саме концепція логістичного підходу є найбільш ефективною і дозволяє оптимізувати процес виробництва та збуту, а також підвищити рівень прибутку підприємства.

Проблемам застосування логістики та логістичного підходу щодо управління логістичною діяльністю підприємств присвячені роботи багатьох вчених, серед яких: Міротін Л. Б., Сергеев В. І., Крикавський Є. В., Чухрай Н. І., Балабанова Л. В., Гаджинський А. М., Мізюк Б. М., Пономарьова Ю. В., Москвітін Т. Д. та ін. Але залишається чимало питань щодо формування логістичної діяльності підприємства, які потребують подальших досліджень.

Метою статті є визначення теоретичних аспектів поняття "логістична діяльність" підприємства. У наукових працях як вітчизняних, так і зарубіжних вчених відсутнє чітке визначення поняття "логістична діяльність" підприємства, тому це питання вимагає більш детального аналізу.

Логістична діяльність підприємства охоплює три основних етапи: закупівля, виробництво та збут. Кожен із цих етапів контролює логістика, а впровадження її методів дозволяє зробити економічнооефективним кожен із них.

Діяльність у сфері логістики різноманітна. Вона включає в себе управління транспортом, складським господарством, запасами, кадрами, організацію інформаційних систем, комерційну діяльність та ін. Новизна логістичного підходу полягає у взаємозв'язку цих гармонічно організованих, легко керованих та високоефективних сфер діяльності.

Питання, пов'язані із забезпеченням підприємства сировиною і матеріалами, вирішує закупівельна логістика.

Управління закупівлями є процесом стратегічного та оперативного управління матеріальними й пов'язаними з ними інформаційними та фінансовими потоками у ході постачання та складування ресурсів, їх підготовки до використання у виробництві, і все це за оптимальних логістичних витрат та в найкоротші терміни.

Закупівельна логістика виконує такі функції, як: прогнозування потреби в ресурсах та формування стратегії їх придбання; визначення потреб у матеріальних ресурсах і розрахунок розміру замовлення; вибір постачальників та аналіз їх пропозицій; вибір найбільш оптимальної ціни; укладання договорів на постачання та контроль за дотриманням вказаних у них термінів; контроль за якістю матеріалів, сировини та комплектуючих виробів; видача матеріальних ресурсів у виробництво [1].

Будь-яке підприємство повинно мати такий підрозділ, адже немає такого підприємства, якому вигідно виробляти всі матеріальні ресурси, що необхідні йому для власного виробництва. Окрім цього необхідно проводити розрахунки щодо витрат на придбання сировини і матеріалів, оскільки від цього залежить не тільки виробництво продукції, а і її збут.

Велику роль у логістиці відіграють матеріальні запаси. Роль запасів в економіці полягає в тому, що вони забезпечують стійку роботу виробничих і торгівельних систем, але їх утримання несе чималі витрати. Мінливість і непередбачуваність ринкового попиту робить недоцільним створення й утримання великих запасів. Тому важливим досягненням логістичного підходу є зменшення розміру запасів до найбільш мінімального рівня, а отже, і розміру витрат підприємства в цілому.

Оптимізація виробництва також входить до числа завдань логістичної діяльності. Завдання виробничої логістики стосуються управління матеріальними потоками всередині підприємства, яке створює матеріальні блага або надає такі матеріальні послуги, як зберігання, фасування, розважування, укладання та ін. Важливо звернути увагу на те, що учасники виробничого процесу взаємодіють між собою не в результаті укладених договорів, а в результаті рішень, прийнятих уповноваженими особами.

Актуальність застосування виробничої логістики зумовлена тим, що виробники отримують все більше

Логістична концепція організації виробництва включає в себе такі основні положення: відмову від збиткових запасів; відмову від завищеного часу на виконання основних і транспортно-складських операцій; відмову від виготовлення продукції, на яку немає попиту з боку покупців; усунення простоїв обладнання; повне усунення браку; усунення нераціональних внутрішніх виробничих переміщень сировини, матеріалів, напівфабрикатів; перетворення постачальників із суперників у повноцінних партнерів [2].

Для того щоб отримати прибуток, необхідно вирішити завдання щодо розподілу матеріального потоку між різними покупцями. Для цього існує розподільча логістика, яка використовує два варіанти просування готової продукції: коли реалізацією займаються самі виробники або торгово-посередницькі підприємства.

Подальшому забезпеченню завдань розподільчої логістики сприяє реалізація її функцій, серед яких найважливішими є: визначення попиту споживачів і його задоволення; накопичення, сортування і розміщення запасів готової продукції; формування господарських зв'язків із поставки товарів і надання послуг; вибір раціональних форм товароруку й організація торгівлі. Отже, в процесі управління матеріальними потоками перед розподільчою логістикою постають такі питання: планування процесу реалізації; організація роботи із замовленнями; вибір тари, упаковки, прийняття рішень про комплектацію та інші операції, що безпосередньо передують відвантаженню товарів; організація процесу відвантаження товарів; організація доставки і контроль за транспортуванням [1].

Питання управління матеріального потоку на транспортних ділянках вирішує транспортна логістика. До транспортної логістики слід віднести завдання, вирішення яких дозволяє оптимізувати як транспортні процеси, так і процеси, пов'язані з транспортними. У цілому комплекс завдань транспортної логістики охоплює логістичні процеси, які включають транспортування вантажів. Відповідно до завдань транспортної логістики слід віднести забезпечення технічної і технологічної взаємодії учасників транспортного процесу, узгодження їх економічних інтересів, а також використання єдиних систем планування.

Через кожен етап діяльності виробництва проходить інформаційний потік, який необхідний для координації всіх служб підприємства. Інформаційна логістика раціоналізує цей потік.

Функціонування інформаційних потоків у логістиці вимагає створення повноцінних логістичних інформаційних систем.

Логістичні інформаційні системи є відповідними інформаційними мережами, які функціонують, починаючи з вивчення вимог замовника, й охоплюють системи постачання, виробництва та розподілу.

Введення даних в інформаційну систему підприємства починається у ході виникнення матеріального потоку. У встановлені терміни або за запитами інформація поступає користувачеві і використовується для ухвалення управлінських рішень [3].

Конкуренція між продавцями стає значно жорсткішою, оскільки ринок, в якому вони функціонують, спрямований на покупця, тому все більшого значення набуває здатність окремого продавця забезпечити високий рівень сервісного обслуговування товарів. Логістичний сервіс нерозривно пов'язаний з процесом розподілу і становить комплекс послуг, що надаються в процесі постачання товарів. Тут важливу роль відіграє маркетинг, який формує попит і визначає потреби споживача. Основною проблемою, яку вирішує логістика в процесі надання послуг, є визначення оптимального співвідношення між затраченими на сервіс ресурсами і отриманим від цього ефектом.

Таким чином, проаналізовано теоретичні аспекти "логістичної діяльності". На думку автора, доцільно було б визначити поняття "логістична діяльність" як інтегрованого процесу управління матеріальними та пов'язаними з ними інформаційними, фінансовими та сервісними потоками, в межах підприємства та через його логістичні канали, для забезпечення максимізації прибутків та мінімізації витрат. Логістична діяльність здійснюється шляхом поетапного виконання необхідних логістичних операцій (матеріально-технічного забезпечення, складування, організації виробничого процесу, управління запасами, сервісного обслуговування споживачів, транспортування, організації розподілу і збуту продукції).

Виконання завдань логістичної діяльності на кожному етапі управління матеріальним потоком підвищує конкурентоспроможність підприємства. Це відбувається за рахунок скорочення запасів продукції, зниження витрат на зберігання та транспортування, підвищення якості продукції та рівня надання сервісних послуг. Таким чином, споживач отримує якісний кінцевий продукт, який відповідає його потребам, а підприємство отримує прибуток та конкурентну перевагу.

Перспективами подальших наукових розробок у даному напрямі є більш детальний розгляд складових частин логістичної діяльності та методики оцінки її ефективності в сучасних умовах ринкових відносин.

Наук. керівн. Авраменко О. В.

Література: 1. Дудар Т. Г. Основи логістики : навч. посібн. / Т. Г. Дудар, Р. В. Волошан. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 176 с. 2. Крикавський С. В. Логістика. Основи теорії / С. В. Крикавський. – Львів : Інтернет-Захід, 2004. – 414 с. 3. Гаджинский А. М. Логистика / А. М. Гаджинский. – М. : Маркетинг, 2002. – 408 с. 4. Логистика : учебник / под ред. Б. А. Аникина. – М. : ИНФРА-М, 2008. – 368 с. 5. Пономарьова Ю. В. Логістика / Ю. В. Пономарьова. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 328 с.